

4 juli 2012

Nummer 011

Update Rio+20

Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling

In de focus

- [De officiële website van Rio+20](#)

Rio+20: duurzame ontwikkeling en ‘realpolitik’

Ulrik Lenaerts (leider Belgische delegatie): “Op 22 juni was er niet echt sprake van een feeststemming. De overheersende teneur over de uitkomst van Rio+20 was er een van teleurstelling. Het resultaat toont inderdaad wat mager, maar niemand die van dichtbij betrokken was bij de onderhandelingen was hierdoor verrast.

Rio92 was de bakermat voor het internationale beleid duurzame ontwikkeling. Twintig jaar lukt zo’n kwantumstap niet meer. In feite is de oorzaak simpel. Zowat elk thema uit Agenda 21 heeft ondertussen een eigen multilateraal onderhandelingsproces. Toen de wereldgemeenschap in 2009 besloot tot Rio+20 was het duidelijk dat – om meerwaarde te bieden op thema’s – er een sterke politieke mobilisatie nodig zou zijn, met scherpe prioriteiten. Brazilië, hierin gesteund door een groot deel van de wereldgemeenschap, zocht nooit naar zo’n ambitieus resultaat. Het verkoos een top met een zachte landing, zonder conflicten tussen regeringsleiders.

Toch is Rio+20 zeker geen mislukking. Het werd een lanceerplatform dat tegen 2015 een set van duurzame ontwikkelingsdoelstellingen moet opleveren die vanaf dan hét mondiaal referentiekader moet worden voor de agenda’s van milieu, ontwik-

keling en de sociaaleconomische uitdagingen. Ook slaagde Rio erin duurzame ontwikkeling te versterken binnen het VN-apparaat. Ten slotte bevatten ook de beslissingen voor duurzame consumptie en productie en voor oceanen een sterk potentieel.

Het had voor België meer moeten zijn, maar ik ben ervan overtuigd dat er weinig landen te vinden zijn die op zulke omvattende wijze hebben getracht er het beste te maken van Rio+20.”

In dit nummer

[Daniel Van Daele](#) 2

[Sabien Leemans](#) 2

[Sevan Holemans](#) 2

[Antoinette Brouyaux](#) 3

[Birgit Fremault](#) 3

[Christian Rousseau](#) 3

[Jan De Smedt](#) 4

Geen trendbreuk, en toch ook hoop

Dries Lesage (UGent): “Rio+20 voorziet geen trendbreuken in verband met biodiversiteit, energie, water, landbouw en sociale bescherming. Belofes, die al te vaak werden gebroken, worden herbevestigd. Hier en daar worden nieuwe afspraken gemaakt. Er worden ook ope-

ningen geboden voor toekomstige onderhandelingen, bijvoorbeeld over de bescherming van de oceanen. Maar we krijgen geen afdwingbare beslissingen met strikte deadlines. Deze tekst reflecteert geenszins de ernst van de situatie. De voorname realisatie van Rio+20

is de aankondiging van een beleidsproces om Sustainable Development Goals (SDGs), doelstellingen voor duurzame ontwikkeling, op te stellen. Dit biedt hoop.”

Op een dode planeet zijn er geen jobs

Daniel Van Daele (ABVV): “De vertegenwoordigers van de werknemers zijn bitter teleurgesteld door de slotverklaring van Rio+20.

De slotverklaring voorziet geen enkele concrete maatregel – nochtans onontbeerlijk – om een einde te maken aan de degradatie van de planeet.

Evenmin is er een concrete maatregel om investeringen te oriënteren naar een economie die waardevol en kwaliteitsvol werk creëert, de zorgwekkende ongelijkheid vermindert en een sociale bescherming garandeert aan de

meest kwetsbaren.

Rio+20 had de gelegenheid moeten zijn voor hoop. Hoop in een gemeenschappelijk levensproject voor deze planeet, steunend op solidariteit, mensen- en werknemersrechten, economische democratie en rechtvaardige herverdeling.

Een ander maatschappijmodel is mogelijk. Een model dat een rechtvaardige transitie garandeert voor werknemers, dat universele sociale bescherming garandeert tegen 2030, en zo een uitkomst uit de ellende van miljoenen wer-

kelozen, en dat het milieu respecteert. Dat had de uitkomst moeten zijn in Rio.

Van sommige van die principes wordt in het akkoord van Rio+20 wel ‘akte genomen’, maar de 170 miljoen werknemers aangesloten bij het Internationaal Vakverbond hadden vooral nood aan beslissingen en acties.”

“De resultaten van deze top zijn duidelijk onvoldoende. De tekst is niet ambitieus genoeg en bevat te weinig duidelijke verbintenissen. Ik steek onze teleurstelling dan ook niet onder stoelen of banken.”

(Paul Magnette)

Een gemiste kans

Sabien Leemans van WWF is teleurgesteld. “De tekst die goedgekeurd werd, heeft een bedroevend laag ambitieniveau en is enkel gebaseerd op de laagste gemene deler. Er worden vele uitdagingen ‘erkend’ en acties ‘aangemoedigd’, maar de tekst bevat weinig echte engagementen. En dat hadden we nodig, om ervoor te zorgen dat iedereen toegang heeft tot duurzame energie. Om te stoppen met de absurde subsidies, zoals de 750 miljard \$ die overheden jaarlijks besteden

aan de subsidies voor fossiele brandstoffen. Om te zorgen voor alternatieve indicatoren voor het BNP. En om de oceanen in de open zee beter te beschermen. Maar toch is er hoop. Wie goed heeft rondgekeken in Rio, heeft gemerkt waar de actie werkelijk plaatsvindt: bij een aantal lokale en nationale overheden, sommige bedrijven, NGO’s en vakbonden. We moeten dus onze verantwoordelijkheid verder opnemen, iets wat de wereldleiders niet durfden.”

Naar een koolstofarmere manier van leven

Sevan Holemans (Conseil de la Jeunesse): “In zijn jongste [standpunt](#) stelt de jeugd vast dat de inhoud van de uiteindelijke Rio-verklaring niet strookt met de urgentie van de toestand in de wereld vandaag. Op institutioneel vlak krijgen we geen Raad voor Duurzame Ontwikkeling, en al evenmin een Hoog Commissariaat voor de toekomstige generaties. Maar we zullen erover waken dat er snel een *High-Level Forum* komt waarin de civiele samenleving maximaal vertegenwoordigd is. Wat de groene economie be-

treft, dient de jeugdwerkloosheid een prioriteit te blijven van het beleid. We zullen er op letten dat de « green jobs » ook waardige werkomstandigheden en een hoog niveau van sociale bescherming inhouden. En ten slotte roepen we onze beleidsmakers op om een koolstofarmere levenswijze aan te moedigen en de bestaande initiatieven in die richting te ondersteunen.”

Terwijl het huis in brand staat, herschilderen onze leiders de voorgevel

Antoinette Brouyaux (Associations 21) : “De [Belgische coalitie Rio+20](#) is diep teleurgesteld door de slottekst, het resultaat van een minimalistisch compromis.

De eerste versie van de tekst was al ambitieus en getuigde van weinig visie. Die tekst werd tijdens de onderhandelingen nog verder uitgedund. En dat ook in de herbevestiging van vroegere engagementen (met name met betrekking tot de FAO). Enkele symbolische verwijzingen werden geschrapt, zoals die over de vrijheid van vereniging en vergadering en er de erkenning van de reproductieve rechten. Bij de weinige concrete resultaten: een

actieplan – waarvan de VS wilde dat het vrijwillig is – voor de herziening van onze consumptie- en productiepatronen, en het begin van een onderhandelingsproces voor het bepalen van SDGs (duurzame ontwikkelingsdoelstellingen).

De aangenomen tekst bevat belangrijke verwijzingen (naar de rechten van de mens, sociale bescherming, waardig werk en groene jobs), maar concrete beslissingen ontbreken. Dus geen raad duurzame ontwikkeling op VN-niveau, geen duidelijke en transparante agenda voor de opvolging. En ook geen duidelijke positie voor

nieuwe publieke financiële middelen (bv. via een financiële transactietaks), noch een verschuiving van de subsidies voor fossiele brandstoffen.”

Doen!

Birgit Fremault van het VBO geeft haar analyse van Rio+20: “Met 190 lidstaten rond de VN-tafel was de grootste gemene deler het enige waarover consensus kon bereikt worden. Logisch, gezien de staat van ontwikkeling en integratie van groene economie sterk verschillen tussen landen in het Noorden en het Zuiden. De Europese Commissie is van oordeel dat de resultaten in de lijn liggen van de verwachtingen, maar minder ambitieus dan gehoopt. Voor het VBO is het vooral belangrijk dat

het niet bij denken blijft maar bij doen! Elke actor dient zijn verantwoordelijkheid te nemen om tot een duurzame samenleving te komen. Het VBO zal dan ook na afloop van de wereldtop Rio+20, zijn leden verder sensibiliseren en aanmoedigen de drie pijlers van duurzame ontwikkeling op een effectieve maar pragmatische manier in overweging te nemen bij elke businessactiviteit.”

“We moeten met het oog op de Algemene Vergadering van de VN in september meteen terug aan de slag. We weten wat nodig is voor een duurzame ontwikkeling van onze planeet.”

(Paul Magnette)

Een georganiseerde mislukking?

Christian Rousseau: “Test-Aankoop is teleurgesteld over een tekst die zich beperkt tot het opstarten van een proces maar geen enkele beslissing of verbintenis inhoudt. Gaat het over een ‘georganiseerde mislukking’ of de onvermijdelijke keerzijde van multilaterale onderhandelingen over complexe vraagstukken? Een fundamenteel onderdeel dat (nog) steeds ontbreekt, is dat van de solidariteit op verschillende niveaus: Noord-Zuid, civiele samenleving en beleidsmakers, burgers en consumenten, zij die te winnen

hebben bij groei en de verliezers ... Terwijl we allemaal in eenzelfde mate te maken krijgen met de druk op de planeet en op waardige levensomstandigheden. Test-Aankoop zal blijven ijveren voor het programma van duurzame productie en consumptie, dat gelukkig ondersteund wordt door België en de EU.”

Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling

Kruidentuinlaan 50, bus 70
1000 Brussel

Tel. 02 743 3150
E-mail: mail@frdo-cfdd.be

*Deze nieuwsbrief wordt gemaakt onder verantwoordelijkheid van het secretariaat van de **Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling (FRDO)**. De FRDO geeft adviezen aan de Belgische overheid over het federale beleid inzake duurzame ontwikkeling. De raad organiseert ook activiteiten om het draagvlak voor duurzame ontwikkeling te vergroten.*

We nodigen iedereen uit om suggesties voor deze nieuwsbrief door te geven. Organiseert jouw vereniging een activiteit over Rio+20, heeft jouw organisatie recent een standpunt ingenomen over Rio+20 of heb je andere nuttige informatie, dan kun je die gegevens steeds aan ons doorgeven.

Contactpersoon voor deze nieuwsbrief: Jan Mertens | jan.mertens@frdo.be | 02 743 3154

Web:

www.frdo-cfdd.be

Rio+20: zwak product, sterk proces

Jan De Smedt (FRDO-secretariaat): "Het ambitieniveau van *The Future We Want* ligt lager dan gehoopt en noodzakelijk. Maar de maatschappelijke dynamiek die ik in Rio meemaakte was indrukwekkend en veelbelovend. Sinds Rio 92 is de civiele samenleving mondiaal krachtig gegroeid. Maatschappelijke participatie kreeg trouwens een belangrijke plaats in *The Future We Want*. De druk van dynamische ngo's, vakbonden en bedrijven zal ook erg nodig zijn om te verzekeren dat de gemaakte afspraken worden uitgevoerd.

Dat moet ertoe leiden dat duurzame productie en consumptie niet beperkt blijft tot vele goede praktijken van diverse actoren, maar wel de standaard wordt voor iedereen op elk niveau. De langetermijnvisie DO 2050 die de fede-

rale overheid momenteel voorbereidt kan daartoe een interessant instrument worden. De leden van de raad tekende hierover samen een visie uit, waarop kan worden gebouwd om de Rio-afspraken voor ons land te concretiseren.

Binnen de Belgische delegatie in Rio was de verstandhouding prima. De onderhandelaars (federaal, Vlaams en Waals) deden het puik en stonden open voor dialoog met de leden van de FRDO. Deze waren ook erg actief in de pers om het debat over DO te voeren. We denken dat de nummers van deze *Update* en de *blog Rio+20* daartoe ook bijdroegen. De nieuwe media kunnen de beweging van onder uit voor een duurzaam

model van ontwikkeling versterken. En via stakeholderdialoog en beleidsadviezen kunnen we daar als raad mee toe bijdragen."

